

Нрави, обичаи, облѣкло, говорѣ.

Килифарево свързва планината съ низината. То е посредническа станция въ движението на българското население от полето на горе към Стара планина и обратно — от Стара планина надолу към Дунава и цѣла Северна България.

Между Търново и Килифарево е имало от най-старо време силни връзки. Ако подиримъ потеклото на много търновски родове, ще минемъ най-първо презъ Килифарево, че тогава ще излѣземъ въ дебрите на Балкана.

Родътъ на *Велчо Атанасовъ Джамджията*, главатаръ на *Завѣрата* въ 1835 г., иде отъ Балкана презъ Килифарево. Същото е и за произхода на *Маждраковци*, чийто потомъкъ бѣ всепознатия Д-ръ *Маринъ Русевъ*.

Винаги килифарци се спасявали въ горскитѣ осои. За това на ръстъ сж високи, тѣло стройно, глава валчеста, очи пѣстросини, а у нѣкои и синйонебесни. Избѣгали нѣкога въ полето по неволя, следъ години, тѣ подирѣ едно две поколѣния, пакъ се връщали. Та не е чудно да се долавятъ нѣкои промѣни въ нрави и обичаи¹⁾. Килифарци, както и околнитѣ му села, говорятъ търновския книжовенъ езикъ.

Килифарево е единъ видъ врата за потокъ отъ преселници. На Търново килифарци доставятъ материали и здрава човѣшка сила, а отъ него взематъ култура и гражданственостъ. Въ Търново тѣ откриватъ търговски, строителски и индустриални предприятия, достигатъ заможность и следъ това намираме потомцитѣ имъ въ Русе, Варна, София, а често и въ Букурещъ.

Килифарци живѣятъ съ подчертано чувство на своята личностъ. Тѣ се обличатъ съ празнична носия като първенци,

Мажка килифарска носия преди 1850 г.

¹⁾ Съ подробното изучаване на нравитѣ, обичаитѣ, говора, пѣснитѣ и изобщо народното творчество, се занимава бившиятъ училищенъ инспекторъ *В. Шарковъ* отъ Килифарево.